

Motion angående inlåsta skärmar vid skoldagens slut

Motion av Andréa Hedin (M)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Emilia Bjuggren

Sammanfattning av ärendet

Andréa Hedin (M) har väckt en motion i kommunfullmäktige. I motionen föreslås att elever i låg- och mellanstadiet inte ska förse med egna digitala enheter att ta med hem samt att undervisning och läxor i huvudsak bör genomföras med böcker, papper och penna. Vidare föreslås att Stockholms stad ska ta fram gemensamma riktlinjer för åldersanpassad introduktion av digitala verktyg i undervisningen.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och utbildningsnämnden.

Stadsledningskontoret anser att det inte vore lämpligt att införa ett generellt förbud mot användning av digitala lärverktyg i låg- och mellanstadiet. Kontoret anser att användning bör tillåtas i de fall verktyget bedöms främja elevernas lärande.

Utbildningsnämnden anser att elever i låg- och mellanstadiet bör få använda digitala lärverktyg vid läxor, under förutsättning att skolorna bedömer att verktyget främjar elevernas lärande. Nämnden anser även att det måste finnas viss flexibilitet i undervisningens upplägg för att elever ska kunna få ta del av innehållet utifrån sina förutsättningar. Nämnden lyfter att användningen av digitala lärverktyg bidrar till en mer tillgänglig lärmiljö samt underlättar för elever med funktionsnedsättningar, varför de anser att ett förbud inte vore lämpligt.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Surfplattor och datorer har en självklar plats i våra elevers vardag, både i skolan och i hemmet. Studier har visat att många unga idag saknar viktig digital kompetens, samtidigt som deras skärmtid har ökat. Här har skolan ett viktigt uppdrag. I en allt

mer digitaliserad värld behöver våra elever rustas med rätt färdigheter och verktyg för att kunna inhämta information och orientera sig på internet.

Som både stadsledningskontoret och utbildningsnämnden påpekar skulle ett förbud mot att låta elever ta med sig digitala verktyg hem inte nödvändigtvis leda till en mer kontrollerad användning av dessa, utan riskerar snarare leda till att elever med sämre tillgång till digitala verktyg i hemmet missgynnas. Ett förbud skulle dessutom riskera att missgynna de elever med behov av särskilt stöd som använder de hjälpmedel som ofta är integrerade i de digitala verktygen.

I de fall digitala verktyg används i undervisningen ska de användas på ett sådant sätt att de stödjer elevernas lärande och kunskapsutveckling. När de används på ett ansvarsfullt och åldersanpassat sätt kan digitala verktyg utgöra en viktig del av undervisningen. Vilka verktyg som används och i vilken utsträckning är en fråga för pedagogerna på våra skolor. Som politiker ska och bör vi inte vara inne i deras klassrum och styra hur de undervisar.

Jag delar motionärens uppfattning att elever på Stockholms skolor ska ges lika möjligheter till digital kompetensutveckling, oavsett förutsättningar. Då kan inte digitala verktyg finnas tillgängliga bara för de elever som får låna dem hemma, utan för samtliga.

Bilaga

Motion angående inlåsta skärmar vid dagens slut, dnr KS 2025/664-1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation av borgarråden Christofer Fjellner, Dennis Wedin och Andréa Hedin (alla M) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att bifalla motionen
2. Att därutöver anföra följande.

Stockholms kommunala grundskolor bör inte uppmuntra skärmanvändning utanför skoltid genom att ge elever i låg- och mellanstadiet egna digitala enheter att ta med hem. Vi vet att för mycket skärmtid kan påverka barns hälsa negativt, både fysiskt och psykiskt. Att skolan kräver att läxor görs i appar försvårar för vårdnadshavare att sätta gränser kring skärmanvändning samtidigt som skolan förlorar kontrollen över användningen när enheterna lämnar klassrummet.

Det skulle kunna invändas att ett förbud skulle kunna leda till ökad ojämlikhet och försvåra för elever med funktionsnedsättningar. Men det är just det omvända som är fallet: att tvinga fram digitala läxor förutsätter tillgång till teknik i hemmet, vilket inte alla har. Motionen handlar om att undervisning och läxor i huvudsak ska genomföras

med böcker, papper och penna, då forskning visar att detta är mer effektivt för yngre elever. Digital kompetens ska byggas i klassrummet under pedagogisk ledning och översyn, inte genom passiv skärmtid. Enligt Skolverket är mycket skärmtid inte en garanti för starka digitala färdigheter. Med det sagt kommer det alltid att finnas elever som behöver få undantag. Motionen är en försiktig och ansvarsfull omläggning som sätter barnens hälsa i första rummet och bör därför bör tillstyrkas.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 15 april 2026

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Ärendet

Andréa Hedin (M) har väckt en motion i kommunfullmäktige. I motionen framförs att surfplattor och datorer är en självklar del av skolmiljön men att användningen skiljer sig åt mellan stadens skolor, varför enhetliga riktlinjer bör införas. Vidare framförs att elever i låg- och mellanstadiet inte borde förses med egna digitala enheter att ta med hem eftersom skolorna då förlorar kontrollen över användningen, vilket ökar risken för överdriven skärmtid, distraktion och exponering för olämpligt innehåll. Dessutom anser motionären att undervisning och läxor i huvudsak bör genomföras med böcker, papper och penna.

I motionen föreslås kommunfullmäktige besluta följande:

1. Att Stockholms stads kommunala grundskolor inte förses elever i låg- och mellanstadiet med egna digitala enheter att ta med hem.
2. Att läxor i lågstadiet inte ska förutsätta användning av appar eller digitala verktyg utanför skoltid.
3. Att Stockholms stad tar fram gemensamma riktlinjer för åldersanpassad introduktion av digitala verktyg i undervisningen.

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och utbildningsnämnden.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 27 oktober 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Användningen av digitala lärverktyg i undervisning är en aktuell fråga som stadsledningskontoret noggrant följer, exempelvis har regeringen gett Skolverket i uppdrag att ta fram stödmaterial om val och användning av lärverktyg i undervisningen. Dessutom har läroplansutredningen i betänkandet ”Kunskap för alla – nya läroplaner med fokus på undervisning och lärande (SOU 2025:19)” lämnat förslag på hur skrivningar om digitalisering bättre kan anpassas utifrån barns kognitiva utveckling och lärande samt elevernas grundläggande behov av ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik.

Skolan har enligt gällande läroplan i uppdrag att främja elevernas lärande för att därigenom förbereda dem för att leva och verka i samhället. Exempelvis ska eleverna kunna orientera sig och agera i en komplex verklighet med stort informationsflöde, ökad digitalisering och snabb förändringstakt. Enligt läroplanen ska alla elever ges möjlighet att utveckla sin förmåga att använda digital teknik, samtidigt som de ska ges möjlighet att utveckla ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt. Utifrån skolans uppdrag har digitala verktyg därför en viktig roll i utbildningen.

Enligt 1 kap. 4 § skollagen har skolan ett kompensatoriskt uppdrag som innebär att skolan ska sträva efter att uppväga skillnader i elevers förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Ett generellt förbud mot att ta hem digitala enheter riskerar att förstärka ojämlikheten mellan elever som har tillgång till digitala verktyg i hemmet och de som inte har det. Av 10 kap. 10 § skollagen framgår att elever utan kostnad ska ha tillgång till de läroböcker, andra läromedel och lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål. Om utbildningen är organiserad på så sätt att eleverna ska använda digitala lärverktyg i både skola och hem, behöver eleverna ha tillgång till det digitala lärverktyget i sådan utsträckning att de kan nå målen för utbildningen.

Som framförs i motionen finns det forskning och rekommendationer som förespråkar minskad skärmtid. Användningen av digitala verktyg måste därför ske ansvarsfullt med ett pedagogiskt syfte. Vilka läromedel och lärverktyg som ska användas för olika moment inom utbildningen bör, inom de ramar som ställs upp i skollag och läroplan, vara en fråga för professionen. Användningen av digitala lärverktyg kan även bidra till en mer tillgänglig lärmiljö samt underlätta för elever med funktionsnedsättningar, exempelvis kan elever med dyslexi eller annan neuropsykiatrisk funktionsnedsättning ha behov av digitala hjälpmedel så som talsyntes, rättstavningsprogram eller andra anpassningar. Dessa hjälpmedel är ofta integrerade i skolans digitala plattformar, varför ett generellt förbud skulle kunna försvåra dessa elevers möjlighet att genomföra sina studier på lika villkor, vilket inte är förenligt med skollagens bestämmelser om särskilt stöd.

Med hänvisning till ovanstående anser stadsledningskontoret att det inte vore lämpligt att införa ett generellt förbud mot användning av digitala lärverktyg i låg- och mellanstadiet. Användning bör tillåtas i de fall verktyget bedöms främja elevernas lärande.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 25 september 2025 följande.

Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Reservation av Andréa Hedin (M), se Reservationer m.m.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 3 september 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Användningen av digitala lärverktyg i undervisning är en aktuell fråga som förvaltningen noggrant följer. Exempelvis har regeringen gett Skolverket i uppdrag att ta fram stödmaterial om val och användning av lärverktyg i undervisningen. Dessutom har läroplansutredningen i betänkandet ”Kunskap för alla – nya läroplaner med fokus på undervisning och lärande (SOU 2025:19)” lämnat förslag på hur

skrivningar om digitalisering bättre kan anpassas utifrån barns kognitiva utveckling och lärande samt elevernas grundläggande behov av ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik.

Skolan har enligt gällande läroplan i uppdrag att främja elevernas lärande för att därigenom förbereda dem för att leva och verka i samhället. Exempelvis ska eleverna kunna orientera sig och agera i en komplex verklighet med stort informationsflöde, ökad digitalisering och snabb förändringstakt. Enligt läroplanen ska alla elever ges möjlighet att utveckla sin förmåga att använda digital teknik, samtidigt som de ska ges möjlighet att utveckla ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt. Utifrån skolans uppdrag har digitala verktyg därför en viktig roll i utbildningen.

Enligt 1 kap. 4 § skollagen har skolan ett kompensatoriskt uppdrag som innebär att skolan ska sträva efter att uppväga skillnader i elevers förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Ett generellt förbud mot att ta hem digitala enheter riskerar att förstärka ojämlikheten mellan elever som har tillgång till digitala verktyg i hemmet och de som inte har det.

Av 10 kap. 10 § skollagen framgår att elever utan kostnad ska ha tillgång till de läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål. Om utbildningen är organiserad på så sätt att eleverna ska använda digitala lärverktyg i både skola och hem, behöver eleverna ha tillgång till det digitala lärverktyget i sådan utsträckning att de kan nå målen för utbildningen.

Som framförs i motionen finns det forskning och rekommendationer som förespråkar minskad skärmtid. Användningen av digitala verktyg måste därför ske ansvarsfullt med ett pedagogiskt syfte, och inte enbart för att de finns tillgängliga. Vilka läromedel och lärverktyg som ska användas för olika moment inom utbildningen bör – inom de ramar som ställs upp i skollag och läroplan – vara en fråga för professionen.

Förvaltningen anser att det måste finnas en viss flexibilitet i undervisningens upplägg för att elever ska kunna ta del av innehållet utifrån sina förutsättningar. Exempelvis kan användningen av digitala lärverktyg bidra till en mer tillgänglig lärmiljö samt underlätta för elever med funktionsnedsättningar. Många elever med exempelvis dyslexi eller andra neuropsykiatriska funktionsnedsättningar har behov av digitala hjälpmedel så som talsyntes, rättstavningsprogram och andra anpassningar. Dessa hjälpmedel är ofta integrerade i skolans digitala plattformar, varför ett generellt förbud skulle kunna försvåra dessa elevers möjlighet att genomföra sina studier på lika villkor, vilket inte är förenligt med skollagens bestämmelser om särskilt stöd.

Med hänvisning till ovanstående anser förvaltningen att det inte vore lämpligt att införa ett generellt förbud mot användning av digitala lärverktyg i låg- och mellanstadiet. Användning bör tillåtas i de fall verktyget bedöms främja elevernas lärande.

Reservationer m.m.

Utbildningsnämnden

Reservation av Andréa Hedin m.fl. (M)

1. Att tillstyrka motionen.
2. Att därutöver anföra:

Stockholms kommunala grundskolor bör inte uppmuntra skärmanvändning utanför skoltid genom att ge elever i låg- och mellanstadiet egna digitala enheter att ta med hem. Vi vet att för mycket skärmtid kan påverka barns hälsa negativt, både fysiskt och psykiskt. Att skolan kräver att läxor görs i appar försvårar för vårdnadshavare att sätta gränser kring skärmanvändning samtidigt som skolan förlorar kontrollen över användningen när enheterna lämnar klassrummet.

Det skulle kunna invändas att ett förbud skulle kunna leda till ökad ojämlikhet och försvåra för elever med funktionsnedsättningar. Men det är just det omvända som är fallet: att tvinga fram digitala läxor förutsätter tillgång till teknik i hemmet, vilket inte alla har. Motionen handlar om att undervisning och läxor i huvudsak ska genomföras med böcker, papper och penna, då forskning visar att detta är mer effektivt för yngre elever. Digital kompetens ska byggas i klassrummet under pedagogisk ledning och översyn, inte genom passiv skärmtid. Enligt Skolverket är mycket skärmtid inte en garanti för starka digitala färdigheter. Med det sagt kommer det alltid att finnas elever som behöver få undantag. Motionen är en försiktig och ansvarsfull omläggning som sätter barnens hälsa i första rummet och bör därför bör tillstyrkas.